

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exemplorum Libri Tres

Liber Secundus, Siue Exempla, In Septem Capitalium Vitiarum
Detestationem, Per Quadragesimam, Anno M. DC. XLVI. narrata

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1650

§. 3. Auaritia vsuræ mater.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48186](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48186)

piunt suauitatem litterarum, permittuntur in eas seriò incumbere, ne cerebrum fatigent, aut studiorum nimio labore caput frangant. At caput non frangunt, cum duas, tresque noctes continuas peruigilant, atque inter pocula & choreas præ lassitudine concidunt. Ite, mei parentes, & de nimia filiorum libertate, de licentia morum, de profusione pecuniarum conquerimini; tales habetis, quales uoluitis; qualis & iste Nobilis fuit, qui, quando ad maturam ætatem peruenit, & jam sui iuris plenè esse cœpit; tum verò multò magis indolem suam exeruit: nequaquam cochleæ vita contentus, aut frugali mensa, otiari, ludere, epulari, magnis pretijs vestiri, choros instituere & choreas, munera missitare puellis, quin & vxoratis; & quidquid lasciua amat, id facere, id dies noctesque cogitare cœpit: multòque postea magis, quando vxorem & familiam duxit. Sed non sine causa dixit Christus: *Va vobis diuitibus, qui habetis hic consolationem vestram*: qui editis, qui bibitis, qui luditis, qui genio vestro indulgetis, qui *cenas dubias*, qui *populares* quæritis; esurietis enim & sitietis, & plorabitis. *Dei diuites sunt*, ait Comicus, *deos decet opulencia, & factiones*: nos *homunculi sumus salillum animæ, quàm cum extemplo amisimus, æquè mendicus, atque ille opulentissimus censetur ad Acherontem mortuus*. Quid pompa morituro? quid Attalica vestis, & conscientia verminosa? cur venter vnus absumit, quod sufficeret tribus?

LUC. 6. 24.

III.

AVARITIA
VSVRÆ MA-
TER.

S. Tom. 2.2. q.
118. 2.1. S. Au-
gustin. l. 7. de
lib. arb. Cic.
4. Tusc. Boët.
l. 2. de Con-
sol. met. 5.

Hæc res sine pecunia non sit. Omnia pretijs suis constant. Vbi ergo vel pecuniæ nihil, vel nimis parum est, & delicia tamen pompæque appetuntur, argentum est, per artes, faciendum, vt lacunæ expleantur. Quas Nobilis iste artes, præ ceteris rebus cunctis, optimè nouerat. Vultis, ô lari hiantes, vultis vultures, ab illo artes has discere? aut potius artes vestras in illo agnoscere? Auaritia enim eas, nullo alio magistro adhibito, satis docet. Est etenim *auaritia immoderatus amor habendi*, vt S. Thomas docet; immo, vt D. Augustinus loquitur, *est quarumlibet rerum insatiabilis & inhonesti cupido*; seu *opinio vehemens de re non expetenda, tanquam valde expetenda sit, inbarens & penitus infusa*; quæ excedit in amando, acquirendo, & retinendo, sed deficit in dando. Quo pacto non vnum de septè, sed generale peccatum est, speciale opes respicit, & ab Aristotele & Græcis ceteris *Philargyria* solet nominari. *Grande malum est*

est auaritia, ait S. Ambrosius, immo malorum omnium est origo, sicut ait Apostolus, radix autem omnium malorum est cupiditas, quam quidam appetentes errauerunt à fide. Vides ergo, quia, qui pecuniam appetit, fidem perdit: qui aurũ redigit, gratiam prodigit. Auaritia enim cecitas est, errorem religionis inducit. Caca, inquam, est auaritia, sed diuersis fraudum oculata ingenijs: non videt, qua diuinitatis sunt, sed cogitat, qua cupiditatis sunt. Et nonnulli quidem, quibuscunque modis possunt, aliorum bonis insidiantur, quia lucri bonus est odor ex re qualibet: siue fraudulentis emtionibus, siue vsuris, siue furtis, siue rapinis opes congerant, perinde illis est, qui se semel Deæ Furinæ consecrauerunt; in illis enim *sauior ignibus Aetna Feruens amor ardet habendi*. Charybdes facit omnia absorbentes: gryphes facit auro incubantes: scarabæis similes facit. Ut enim illi ad stercoreum, ita auari ad lucri odorem confluunt omnem. Alij tamen in genere tantum certo, auaritiam exercent, dum vel tondent, vel deglubunt gregem, vel vsuras exercent, vel clepunt piceatis manibus. Quemadmodum igitur hirundo muscas in aëre, aranea reti capit; ita quidam alios in campo rapinarum violentiã, quidam per occultas fraudes domi inuadunt, & velut spongas exprimunt: nonnulli auaritiam laruã tegunt, & iustitiæ titulo conantur honestare. De quorum numero Nobilis iste fuit. Is neminem spoliauit, furatus est nulli quidquam, sed, quod multi sibi fas esse arbitrantur, vsuris duntaxat rem auxit; eo se consolans argumento, quòd hoc pacto multorum mutuo indigentium miserijs succurrat; quòd a volentibus vsuram accipiat, volenti autem iniuria non fiat; quòd utique pecunia pecunijs mereatur compensari; quòd ita multi & alij ditescant viri magni atque honestatis amantes. Ceterum, quia neque doctus, neque valde probus erat, nihil sollicitus fuit, quo titulo, pro mutuo, aliquid possit in censum venire; animus enim auaritiã æger non quæ sana, sed quæ desiderata sunt, quærit: & magnitudo pecunia à bono & honesto in prauum abstrahit. Igitur istud axioma illi sufficiebat, tantò se feliciorem fore, quantò plus à debitore extorqueret; etiam ante tempus, & non solùm supra sortem, sed etiam supra mensuram omnem censûs, iustis titulis, concessi. Sic filij huius seculi solliciti sunt de crastino, immo de re præsentis. Verùm *Istuc est sapere, non quod ante pedes modò esto.*

S. Ambros.
serm. 97.

1. Tim. 6. 10.

Iuuenal. Sa-
tyr. 14.

Boetius lib. 2.
de consol.
met. 5.

Videre